

Katedra trestního práva

Posudek na rigorózní práci Mgr. Lucie Gavendové „Věková hranice trestní odpovědnosti v anglickém a českém právu - komparace“

Předložená rigorózní práce obsahuje 110 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, sedmi základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použitých literárních a dalších pramenů je bezesporu mimořádně obsáhlý a zahrnuje i velkou řadu zahraničních zdrojů. Po formální stránce nesporně splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku sice nikoliv netradiční, avšak zpracovala ji rozhodně svébytným a tvůrčím způsobem jako komparativní studii srovnávající tuzemskou úpravou s úpravou v právu anglickém, resp. obecně v systému common law. Práce je nesporně náročná na analýzu pramenů i rovněž na vlastní zpracování, neboť se zde komparují odlišné právní systémy. Použité metody zpracování (právní komparace a analyticko-syntetická metoda) zajisté odpovídají tématu i vytyčenému cíli. Vlastní rozbor zkoumané problematiky je určitě přínosný a aktuální.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve poměrně velmi obsáhle, podrobně a pečlivě věnuje vývoji věkových hranic trestní odpovědnosti na území Anglie a v českých zemích. Již sama tato partie by kvalitou svého zpracování mohla obstát jako rigorózní práce. Kladem je nejen schopnost identifikovat základní vývojové mezníky, ale též způsobnost určit materiální příčiny těchto změn a zejména velmi přesně vystihnout vývojové tendence jak v nauce trestního práva, tak i v právní úpravě. V neposlední řadě je tato partie mimořádně zajímavá a přínosná i pro českého odborného čtenáře, protože mu zpřístupňuje informace o úpravě zkoumaného institutu v Anglii, jež nejsou širší právnické veřejnosti obecně známé a ani přístupné.

Následující kapitola práce se zabývá rozbohem stávající právní úpravy věkových hranic trestní odpovědnosti. Správně je upozorňováno na skutečnost, že zatímco v České republice je nedosažení hranice trestní odpovědnosti hmotněprávním vyloučením trestnosti, v Anglii se jedná o formu procesní obrany obhajoby, což má samozřejmě pro trestní řízení další závažné konsekvence. Autorka se zde ovšem nesoustřeďuje pouze na formální věkové hranice samotné trestní odpovědnosti, ale záslužně si všímá i dalších hmotněprávních a procesních důsledků v případě osob sice již trestně odpovědných, avšak dosud „nedospělých“. Stranou není ponechána ani analýza možného „postihu“ osob trestně neodpovědných, resp. možností jistého „zvýhodnění“ u osob na prahu dospělosti.

Mimořádně zajímavé a velice přínosné jsou pátá a šestá kapitola práce, které podrobně analyzují dvě protichůdné současné tendence, týkající se věkové hranice trestní odpovědnosti: zvýšení v Anglii a naopak snížení v České republice. Autorka zde velmi pečlivě a podrobně uvádí argumenty příznivců a odpůrců těchto dvou paradoxně protichůdných tendencí a současně, což je velmi cenné, formuluje i vlastní stanovisko k té či oné tendenci. V případě České republiky pak rovněž zvažuje nikoliv nedůvodnou možnost více věkových hranic pro různé typy trestných činů, resp. rovněž spíše jen teoretickou možnost „volné hranice“ závisující na posouzení soudem. I v této partii práce třeba vyzdvihnout výbornou práci s prameny a samostatný a tvůrčí přístup autorky.

V poslední kapitole své práce pak autorka stručně, avšak velice přesně a výstižně postihuje základní rozdíly v současné právní úpravě věkových hranic v Anglii a v České republice a klíčové vývojové tendence v této otázce.

V závěru své práce autorka shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěla, jakož i své názory a stanoviska k některým problémům spojeným se zkoumanými instituty.

Celkově lze předloženou práci hodnotit jako mimořádně kvalitní. Autorka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou v Anglii a v České republice, a to nejen pokud jde o právní úpravu a soudní rozhodovací praxi (judikaturu, cases), ale rovněž pokud jde o její dosavadní literární zpracování. Kladem práce je pozoruhodná pečlivost a svědomitost zpracování, výborná práce s literárními a dalšími prameny a zejména nesporná schopnost autorky získané poznatky utřídit, analyzovat a samostatným tvůrčím způsobem synteticky využít ve formulování vlastních úsudků a stanovisek. Zdařile se autorka rovněž vyrovnala s nemalými obtížemi při překladu některých anglických termínů, pro které ne vždy lze nalézt odpovídající protějšek v české terminologii. V neposlední řadě pak třeba vyzdvihnout velmi dobré formulační schopnosti autorky a literární kvalitu zpracování práce.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce nesporně splňuje veškeré požadavky na ni kladené a je rozhodně zcela způsobilým podkladem pro její obhajobu.

Při obhajobě své práce by se autorka mohla vyjádřit k otázce, zda podle jejího názoru se nutně musí věková hranice trestní odpovědnosti shodovat s hranicí tzv. sexuální svobody.

V Praze dne 6.4.2018

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant

